

CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

EDIFICIS I ELEMENTS A PROTEGIR PEL SEU VALOR
PATRIMONIAL, ETNOLÒGIC O AMBIENTAL

AJUNTAMENT DE SA POBLA

CATALÈG DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI HISTÒRIC

AJUNTAMENT DE SA POBLA

ÍNDEX – INVENTARI DE FITXES

ESCULTURA MONUMENTAL, RELIGIOSA I HERÀLDICA

INVENTARI DE CREUS DEL CONSELL DE MALLORCA

C-1	Creu de Son Palou (Creu des Sagrat - mudada)	C.I.M 148
C-2	Creu d'en Martí Seguí (Creu de s'Albufera)	C.I.M 149
C-3	Creu de la costa de Son Vila. Cra. de Pollença	C.I.M 150
C-4	Creu de Can Fat. Cra. d'Inca carrer de la Creu	C.I.M 151
C-5	Creu de la Cra. de Muro. Carrer Fred- Ferrocarril	C.I.M 152
C-6	Creu de sa Punta d'en Capó. Cra. de Llubí	C.I.M 153
C-7	Creu de Creuer. Rotonda, cra. Palma-Alcúdia	C.I.M 154

CREUS SENSE INVENTARIAR

C-8	Creu del carrer Major núm. 36	
C-9	Creu del carrer Antoni Maura amb carrer Major	
C-10	Creu del cementiri nou	

Juan M. Martínez

Susan Roig

Arquitectes.

Gener de 2005

Foto de portada: Josep Vicens Mateu "Possessions de Mallorca. Vol. I" . Edicions Miguel Font.

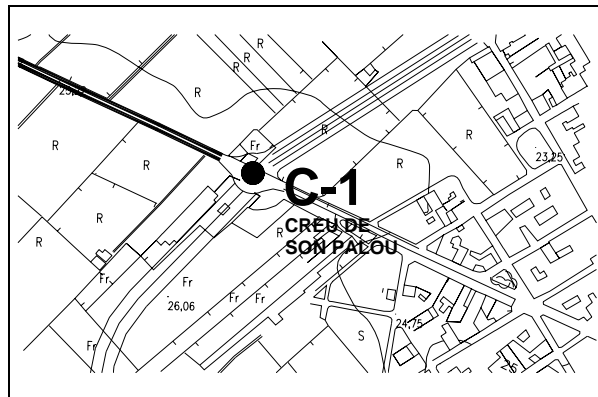
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU DE SON PALOU	CODI C - 1
LOCALITZACIÓ	Rotonda de circumval·lació	GRAU PROTECCIÓ A
TIPOLOGIA	Creu llatina de braços rectes amb terminacions esculpides	ÚS ACTUAL religiós

FOTOGRAFIA

Abril 2004

Referències

Catàleg de Creus del Consell de Mallorca núm. 148
A. Ballester 1993 "Retalls de la memòria" pàg. 158

DESCRIPCIÓ

De les quatre creus antigues, es conserva aquesta que va substituir, al seu dia, la que queia en 1.586 a la carretera de Muro, on va romandre fins al seu trasllat al Sagrat de l'Església en 1.892 . Al seu lloc actualment n'hi ha una erigida el 1922.

Creu tardorenaiixentista realitzada el 1588 en pedra de marès sobre base calcària La creu presenta en una cara la imatge llaurada molt mutilada de Crist crucificat, en l'altra la Verge sobre mitja lluna. A l'extrem dels braços hi ha les efígies dels evangelistes. Al capitell, vuitavat com el fust, té gravat a cada cara les imatges de Santa Bàrbara, Sta. Margalida, Sant Sebastià, St. Domingo i quatre sants no identificables.

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu amb el seu pedestal.

S'establirà un àrea de respecte de radi 10 m. al voltant de la seva ubicació. Atesa la seva condició d'element de cruïlla de camins s'haurà de tenir esment en la situació dels senyals de trànsit perquè, sense perdre la seva funció, interfereixin tan poc com es pugui amb la creu .

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació.

DENOMINACIÓ

CREU DE SON PALOU

CODIGO

C-1

Part del davant, la Verge i els Evangelistes.

Part del darrere, amb el Crist, molt deteriorat.

CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU D'EN MARTÍ SEGUÍ	CODI C -2
LOCALITZACIÓ	Carretera de Sa Pobla a l'Albufera PM 343-3 km. 0,9	GRAU PROTECCIÓ A
TIPOLOGIA	Creu llatina de braços arrodonits	ÚS ACTUAL religiós

FOTOGRAFIA

OCT - 2003

Referències:

Catàleg de Creus del Consell de Mallorca núm. 149
A. Ballester *Flamarades de festa* 2000 pag 148 a 157

DESCRIPCIÓ

Na Catalina du dol
I ningú hi trova que dir.
Es mort en Martí Seguí
Un jovenet con el sol

“MARTÍ SEGUÍ MORÍ DIA 9 DE ABRIL” gravat davall un cor al
peu de la creu, ens diu que és una “Creu de desgràcia” commemorativa
de la mort d'un pobler, l'any 1832.
Alexandre Ballester descriu en *Flamarades de Festa* la mort del jove
Martí Seguí a mans de un rival amorós.

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu en la seva totalitat.

L'àrea de respecte serà de deu metres al seu voltant on no podran realitzar-se edificacions, rètols ni la ubicació de cap objecte que distorsioni la imatge de la creu. Els senyals de circulació, quan siguin imprescindibles, hauran de guardar el màxim respecte als elements patrimonials existents.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació. S'hauran de restaurar les pedres on descansa la peanya i assegurar la continuïtat de la pedra actualment seccionada. Neteja i eliminació de verdet i dels elements afegits de ciment en anteriors restauracions.

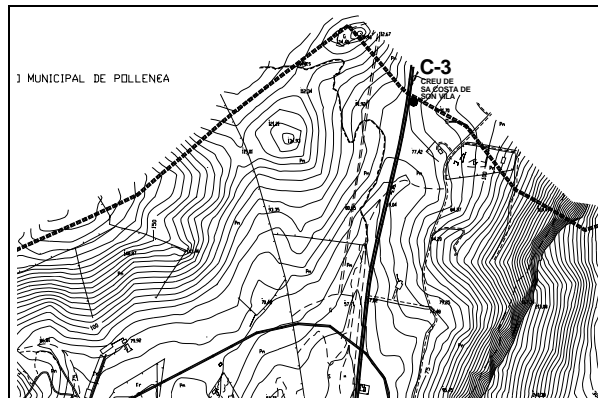
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU DE LA COSTA DE SON VILA	CODI C - 3
LOCALITZACIÓ	Carretera de sa Pobla a Pollença al límit del terme	GRAU PROTECCIÓ A
TIPOLOGIA	Creu Llatina de braços rectes	ÚS ACTUAL religiós

FOTOGRAFIA

OCT - 2003

Referències

Catàleg de Creus del Consell de Mallorca núm. 150
A. Ballester 1993 "Retalls de la memòria" pàg. 158

DESCRIPCIÓ

El terme de sa Pobla té, en el coll de Son Vila, a la partió amb Pollença, aquesta creu de braços rectangulars que data de 1.891, construïda amb pedra calcària i situada damunt una base circular de quatre escalons. Té una inscripció que diu: "LAPIS INTE ME ET TE. GEN XXXI 51"

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu en la seva totalitat.

L'àrea de respecte serà de deu metres al voltant, on no es podran realitzar edificacions, rètols ni la col·locació de cap objecte que distorsioni la imatge de la creu. Els senyals de trànsit que siguin imprescindibles hauran de guardar el màxim respecte als elements patrimonials existents.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

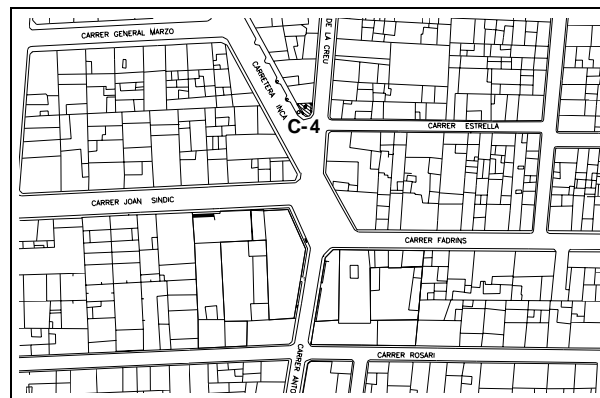
Manteniment i conservació. Netja i eliminació de verdet i dels elements afegits de ciment d'anteriors restauracions.

CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU DE CAN FAT	CODI C - 4
LOCALITZACIÓ	Carrer de la Creu amb la carretera d'Inca	GRAU PROTECCIÓ A
TIPOLOGIA	Creul llatina de braços rectes amb terminacions triflorades	ÚS ACTUAL religiós

Referències:

Catàleg de Creus del Consell de Mallorca num. 151
A. Ballester "Àlbum del Temps" 2.000 pàg. 137 i ss.
A. Ballester 1993 "Retalls de la memòria" pàg. 157

DESCRIPCIÓ

Creu neogòtica construïda sobre terrenys cedits pel Sr. Joan Sabater en 1.920, realitzada en marès amb un crist de llautó a la part davantera i un crismó en la posterior. Fust de secció rectangular amb rebaixos al centre de les cares i rematat amb un capitell amb decoracions d'arcs gòtics. La petita base de la columna està situada sobre una plataforma de secció rectangular realitzada amb maçoneria regular.

La seva situació en l'alineació de la illeta delimita l'àrea de protecció amb un emmurallat de pedra i una tanca.

Ha de substituir, en una ubicació similar, l'antiga "Creu d'Amunt" que segons Ballester descriu el clergue Melcior Tugores en 1.885. Col·locada a finals de 1920 va ser beneïda el 2 de gener del 21. Havia costat 793 pessetes.

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu en la seva totalitat.

L'àrea de respecte serà l'actualment delimitada per la tanca i la paret posterior .

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació. Netja i eliminació de verdet.

No s'admetran actuacions a la paret posterior ni als murs de protecció que puguin afectar la visió de la creu

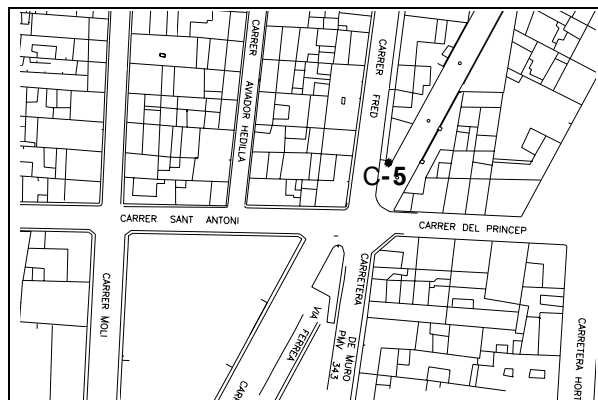
Podrà realitzar-se la substitució de la plataforma de la base per una altra de pedres rectangulars de major grossària.

CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU DE LA CARRETERA DE MURO	CODI C - 5
LOCALITZACIÓ	Carrer de Fred amb Carrer Llum	GRAU PROTECCIÓ A
TIPOLOGIA	Creu llatina de braços rectes amb terminacions triflorades	ÚS ACTUAL religiós

FOTOGRAFIA OCT - 2003

Catàleg de Creus del Consell de Mallorca núm. 152
A. Ballester 1993 "Retalls de la memòria" pàg. 160

DESCRIPCIÓ

Creu neogòtica realitzada el 1922 per Bernat Betzo i Pere Reinés amb pedra de marès amb un crist de llautó. L'obra de ferreria és de Mestre Salvador Murero. Té base octogonal, fust format per quatre cilindres oberts en el capítell amb una inscripció "Oh Creu Única Esperança". La seva situació en l'alineació de la illeta delimita l'àrea de protecció amb un emmurallat de pedra i un tanca de ferro.

Substitueix, en una ubicació similar, l'antiga "Creu de Son Palou" que segons Ballester va ser traslladada el 1892 al sagrat de l'església.

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu en la seva totalitat.

L'àrea de respecte serà l'actualment delimitada per la tanca i la paret posterior .

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació. Neteja i eliminació de verdet.

No s'admetran actuacions a la paret posterior ni als murs de protecció que puguin afectar la visió de la creu

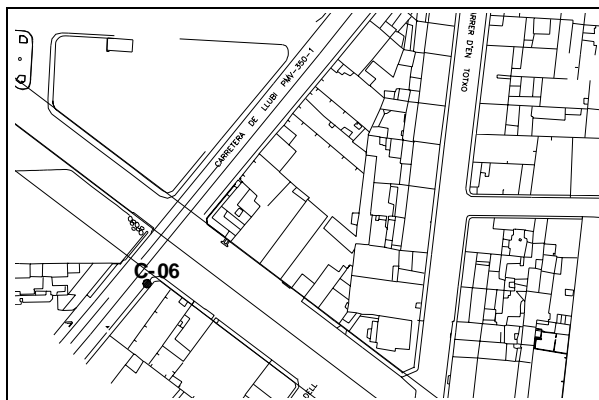
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU DE SA PUNTA D'EN CAPÓ	CODI C - 6
LOCALITZACIÓ	Carretera de Llubí, núm. 1	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Creu llatina de braços rectes amb terminacions flordelisades	ÚS ACTUAL religiós

FOTOGRAFIA

OCT - 2003

Catàleg de Creus del Consell de Mallorca núm. 153

A. Ballester "Àlbum del Temps" 2.000 pàg 137 i ss.
A. Ballester 1993 "Retalls de la memòria" pàg. 157

DESCRIPCIÓ

Creu llatina realitzada amb pedra de marès damunt la qual hi ha un Crist de llautó.

Originalment, fins 1975 estava erigida damunt una columna que, segons Alexandre Ballester, tenia gravada la data de 1922

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu, entenent com àrea de respecte la part de façana que no té finestres.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació. Neteja i reparació de la fornícula.

Després de l'estudi de la ubicació es podrà traslladar a una situació més idònia sobre una columna de pedra.

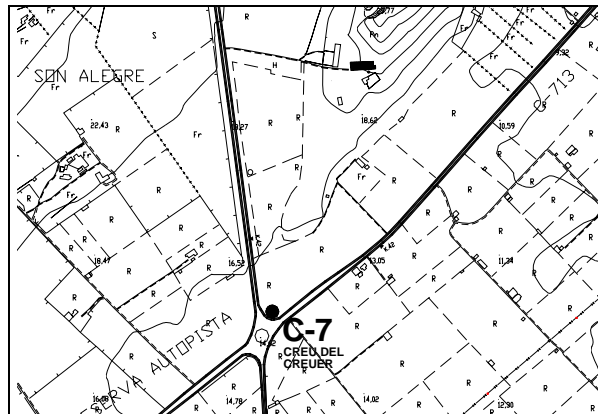
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU DES CREUER	CODI C - 7
LOCALITZACIÓ	Creuer de la carretera de Pollença	GRAU PROTECCIÓ A
TIPOLOGIA	Llatina de braços rectes amb terminacions pentaflorades	ÚS ACTUAL religiós

FOTOGRAFIA

OCT - 2003

Catàleg de Creus del Consell de Mallorca núm. 154
A. Ballester "Àlbum del Tems" 2.000 pg 54 y s.s.
A. Ballester 1993 "Retall de la memòria" pag. 157

DESCRIPCIÓ

Creu neogòtica construïda en 1.922, realitzada amb pedra amb un crist tallat en la part davantera Fust de secció hexagonal rematat amb un capitell amb més decoracions. La base de la columna està situada sobre una plataforma de secció rectangular realitzada també amb pedra. Té tallat l'escut de sa Pobla amb el grif rampant.

Ha de substituir, en una ubicació similar, l'antiga "Creu des Ceuer" que segons Ballester descrivia el clergue Melcior Tugores en 1.885.

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu en la seva totalitat.

L'àrea de respecte serà l'actualment delimitada pel paviment.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació. Neteja i eliminació de verdet. No s'admetran actuacions dins el espai de protecció que puguin afectar la visió de la creu

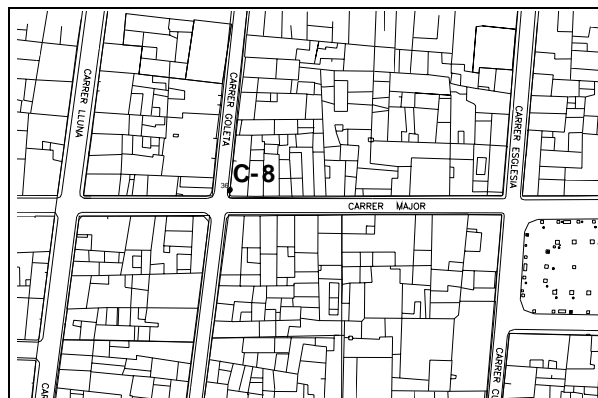
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU	CODI C - 8
LOCALITZACIÓ	Carrer Goleta, a l'edifici del carrer Major núm.36	GRAU PROTECCIÓ A
TIPOLOGIA	Creu llatina de braços rectes amb terminacions triflorades	ÚS ACTUAL religiós

FOTOGRAFIA

OCT - 2003

No inclosa al Catàleg de Creus del Consell

DESCRIPCIÓ

Creu neogòtica instal·lada en una fornícula ubicada a l'edifici de C/ Major 36, està realitzada en marbre amb un crist de metall. La peanya podria ser més antiga.

La seva situació a 4 m. en la intersecció dels eixos d'alineació de les tres carreteres d'Inca, Llubí i Alcúdia fa pensar en un punt generador de la geometria de la fundació de sa Pobla, conservat originalment amb la col·locació d'una creu.

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu en la seva fornícula.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació de la creu. Consolidació del marés de la base. Neteja i eliminació de verdet.

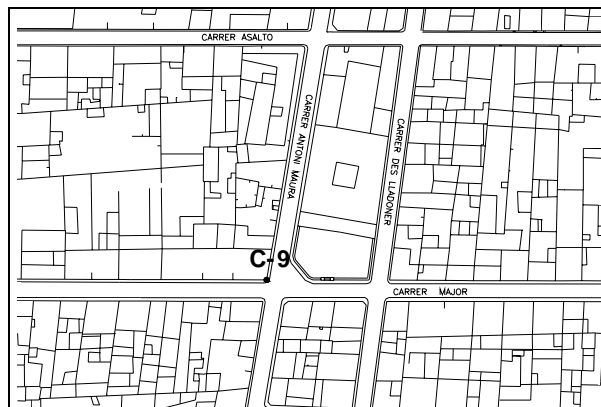
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU DE FUSTA	CODI C - 9
LOCALITZACIÓ	Carrer Antoni Maura cantonada amb carrer Major	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Creu llatina de braços rectes amb terminacions triflorades	ÚS ACTUAL religiós

FOTOGRAFIA

OCT - 2003

DESCRIPCIÓ

Creu llatina realitzada amb fusta amb cantells de llautó sobre la qual hi ha col·locat un crist amb el mateix material. A la peanya figura la data de restauració de 1923

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu y la peanya. Entenent com àrea de respecte la part de façana que no té finestres.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Mantenimint i conservació. Neteja i, reposició dels elements de fusta deteriorats.

S'haurà d'eliminar el cablejat, el senyal de trànsit inferior i, si se substitueix la baixant de la canal, s'haurà de separar almanco un metre de la creu.

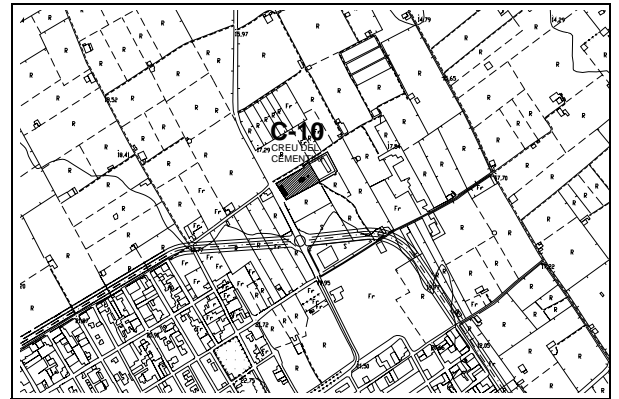
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Escultura monumental, religiosa i heràldica

DENOMINACIÓ	CREU DEL CEMENTIRI NOU	CODI C-10
LOCALITZACIÓ	Interior del Cementiri	GRAU PROTECCIÓ A
TIPOLOGIA	Creu llatina de braços rectes	ÚS ACTUAL religiós

FOTOGRAFIA

OCT - 2003

DESCRIPCIÓ

Construïda sobre terrenys que ja tenien ús sagrat el 1821, al costat de la capella de la Mare de Déu dels Dolors entre els elements centrals del recinte, fou erigida el 1926, data en què s'acaben les obres de les edificacions de l'accés. Creu llatina de braços rectes sobre columna de base, fust i capitell octogonals, està realitzada amb pedra calcària amb una corona de metall en el part posterior. Porta inscrita la data i gravats de motius vegetals i PAX com a element central.

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La creu.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació. Neteja i eliminació de verdet.

No s'admetran construccions dins la zona de protecció establerta en un radi de 5 m.